

OPODATKOWANIE PRZEDSIĘBIORSTW

Polski Ład wprowadza też ulgi

Korzyści w rozliczeniach z fiskusem mogą dać w przyszłym roku wydatki poniesione na: przedsięwzięcia badawczo-rozwojowe, innowacyjnych pracowników, wdrożenie prototypów i robotyzację oraz związane konsolidacją.

SZYMON CHYRA

manager, doradca podatkowy
w Andersen w Polsce

DAWID ACHELEK

associate w Andersen w Polsce

15 listopada 2021 r. prezydent podpisał ustawę z 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw - tj. nowelizację stanowiącą część podatkową tzw. Polskiego Ładu (dalej: Polski Ład). W nowelizacji znajdują się nowe regulacje, które wprowadzają między innymi szereg ulg, z których podatnicy CIT będą mogli skorzystać od 1 stycznia 2022 r. Należą do nich w szczególności:

- zwiększenie wysokości odliczeń w ramach ulgi badawczo-rozwojowej (dalej: ulga B+R),
- możliwość jednoczesnego korzystania przez podatnika z ulgi B+R oraz preferencyjnego opodatkowania dochodów w ramach IP Box,
- ulga na innowacyjnych pracowników,
- ulga na prototypy,
- ulga na robotyzację,
- ulga konsolidacyjna.

Zgodnie z uzasadnieniem wprowadzane zmiany mają zachęcać przedsiębiorców do stosowania innowacyjnych rozwiązań w ramach prowadzonej działalności gospodarczej i umacniania pozycji na rynku międzynarodowym.

Korzyści z B+R

Wprowadzona w 2016 r. ulga B+R z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością wśród podatników. Dzięki niej określone wydatki mogą być rozpoznane przez podatnika jako koszt uzyskania przychodu na zasadach ogólnych oraz dodatkowo odliczone od podstawy opodatkowania jako koszt kwalifikowany. Limit ulgi B+R zależy od rodzaju i wielkości przedsiębiorstwa oraz rodzaju kosztów kwalifikowanych. Do końca roku limity będą wyglądać następująco:

- a) w przypadku centrum badawczo-rozwojowego (mikroprzedsiębiorcy, MŚP) - 150 proc. kosztów kwalifikowanych,
- b) w przypadku centrum badawczo-rozwojowego (duży przedsiębiorca):
- 150 proc. m.in. kosztów wynagrodzeń, ekspertyz,

sprzętu specjalistycznego, ■ 100 proc. kosztów uzyskania i utrzymania patentów, praw ochronnych na wzór użytkowy,

c) w przypadku pozostałych podatników - 100 proc. kosztów kwalifikowanych. Tym samym, większość podatników korzystających z ulgi B+R (którzy nie posiadają statusu centrum badawczo-rozwojowego) może na starych zasadach odliczyć od podstawy opodatkowania maksymalnie 100 proc. kosztów kwalifikowanych. Od nowego roku limity mają ulec podwyższeniu.

Szczególną uwagę zwraca podniesienie do 200 proc. limitu kosztów w przypadku pozostałych podatników (innych niż centrum badawczo-rozwojowe) ponoszących w ramach działalności badawczo-rozwojowej kwalifikowane koszty pracownicze.

Co równie ważne, ustawodawca zdecydował się na uproszczenie dokonania odliczenia w wypadku podmiotów ponoszących w roku podatkowym stratę albo osiągniętych dochód niższy od kwoty przysługującego w roku podatkowym odliczenia na podstawie ulgi (nowy art. 18db). Taki podatnik będzie mógł pomniejszyć kwotę podlegającą przekazaniu na rachunek urzędu skarbowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycz-

nych na rynek (m.in. cene nabycia lub koszt wytworzenia fabrycznie nowych środków trwałych niezbędnych do uruchomienia produkcji próbnej nowego produktu, zaliczonych do grupy 3-6 i 8 KŚT). Ulga znajdzie zastosowanie w odniesieniu do produktów powstałych w wyniku prowadzenia przez podatnika prac badawczo-rozwojowych. Z zakresu definicji produktu wyłączone zostały usługi, co znacząco może zawęzić zakres zastosowania ulgi.

Końcowo ustawodawca zdecydował się na możliwość odliczenia od podstawy opodatkowania w ramach zastosowania ulgi IP Box (5 proc. od dochodu z kwalifikowanych praw własności intelektualnej) również kosztów kwalifikowanych z ulgi B+R, o ile doprowadziły do wytworzenia, rozwinięcia lub ulepszenia przez podatnika tego prawa. Tym samym jednoczesne stosowanie obu ulg stanie się w końcu możliwe.

Stymulowanie robotyzacji

Od kilku lat ustawodawca zapowiadał, że do polskiego systemu podatkowego wprowadzona zostanie ulga mająca stymulować robotyzację przemysłu w Polsce. Polski Ład zakłada wprowadzenie prawa do odliczenia od podstawy

Nowe ulgi mają być zachętą dla firm do innowacji i umacniania pozycji na rynku międzynarodowym

nych o iloczyn kwoty nieodliczonej ulgi i stawki podatku obowiązującej tego podatnika w danym roku podatkowym.

Rozwiązanie będzie dotyczyło zaliczek pobranych od dochodów m.in. pracowników, zleceniobiorców, których B+R w ogólnym czasie pracy wynosi co najmniej 50 proc. Ulga na innowacyjnych pracowników (bo tak nazywa ją Ministerstwo Finansów) będzie rozliczana, począwszy od miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym podatnik złożył odpowiednio zeznanie roczne, do końca roku podatkowego, w którym zostało złożone to zeznanie.

Ustawodawca nie poprzestął na powyższych ułatwieniach. Kolejnym rozwiązaniem dla podatników prowadzących działalność B+R będzie ulga na prototypy (nowy art. 18ea). Ulga ma polegać na odliczeniu od podstawy opodatkowania, kwoty stanowiącej 30 proc. sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i jego wprowadzenia na rynek, przy czym wysokość takiego odliczenia nie może przekroczyć 10 proc. osiągniętego dochodu. Ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie definicji produktu (odwołanie do ustawy o rachunkowości), produkcji próbnej nowego produktu oraz wprowadzenia go na rynek. Wymieniono przy tym wydatki uznawane za koszty produkcji próbnej i wprowa-

odliczenia podatku dodatkowych 50 proc. kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację (ulga na robotyzację). Zgodnie z założeniami ustawodawcy zmiany mają się przyczynić do zwiększenia konkurencyjności polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej.

Ulga będzie działać w podobny sposób do ulgi B+R - podatnicy zaliczą określone wydatki do kosztów podatkowych na zasadach ogólnych, a dodatkowo będą mogli o nie obniżyć podstawę opodatkowania (w ramach kosztów kwalifikowanych). Za koszty uzyskania przychodów poniesione na robotyzację uznane będą m.in. koszty nabycia fabrycznie nowych robotów przemysłowych oraz maszyn i urządzeń peryferyjnych do tych robotów, funkcjonalnie z nimi związanych. Podatnik w ramach ulgi będzie mógł ponadto rozliczyć koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do poprawnego uruchomienia i przyjęcia do użytkowania robotów przemysłowych.

Nowe regulacje zawierają definicję legalną robota przemysłowego oraz maszyn i urządzeń peryferyjnych do robotów przemysłowych. Zastosowanie ulgi będzie zatem uzależnione od tego, czy np. nabyty środek trwały spełnia warunki ustawowe do uznania go za robota przemysłowego. Warto zaznaczyć, że definicja robota przemysłowego najprawdopodobniej wykluczy

KONIECZNE WARUNKI TRANSAKCJI

Obowiązują limity i określone warunki

Maksymalna wysokość ulgi konsolidacyjnej jest limitowana i może wynieść do 250 000 zł w danym roku podatkowym. Transakcja musi przy tym łącznie spełnić następujące warunki:

- spółka, której udziały są nabywane, ma siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania zawierającą podstawę prawną do wymiany informacji podatkowych pomiędzy organami podatkowymi,
- główny przedmiot działalności spółki (której udziały/akcje są nabywane) jest tożsamy z przedmiotem działalności podatnika lub działalność takiej spółki może być racjonalnie uznana za działalność wspierającą działalność podatnika (z wyłączeniem działalności finansowej),
- ww. działalność była prowadzona przez spółkę i przez podatnika przed dniem nabycia udziałów (akcji) przez okres nie krótszy niż 24 miesiące,
- w okresie dwóch lat przed dniem nabycia udziałów (akcji) spółka i podatnik nie byli podmiotami powiązanymi,
- podatnik w ramach jednej transakcji nabywa udziały (akcje) spółki, w ilości stanowiącej bezwzględnie większość praw głosu.

możliwość zastosowania ulgi w odniesieniu do automatyzacji procesów, które niekiedy również są określane mianem robotyzacji.

Ulga będzie mieć charakter czasowy - znajdzie zastosowanie do kosztów podatkowych poniesionych na robotyzację od początku roku podatkowego, który rozpoczął się w 2022 r., do końca roku podatkowego, który rozpoczął się w 2026 r. Ulga będzie mogła zatem znaleźć zastosowanie maksymalnie przez pięć lat podatkowych. Ulga będzie rozliczana w zeznaniu rocznym.

Ulga konsolidacyjna

Kolejnym nowym rozwiązaniem wprowadzonym przez ustawodawcę w ramach Polskiego Ładu jest ulga konsolidacyjna. Wprowadzona preferencja jest odpowiedzią na potrzebę dostosowania zasad i trybu wspierania nowych inwestycji. Ulga konsolidacyjna ma na celu stworzenie zachęty podatkowej dla podatników pragnących dokonywać ekspansji gospodarczej na rynkach krajowych i zagranicznych, poprzez nabywanie udziałów (akcji) innych podmiotów. Rozwiązanie to umożliwi odliczenie od podstawy opodatkowania w CIT wydatków związanych z nabyciem udziałów w spółkach polskich lub zagranicznych, które posiadają osobowość prawną. Wydatki

objęte ulgą konsolidacyjną muszą być bezpośrednio związane z transakcją nabycia udziałów w tej spółce i zalicza się do nich:

- wydatki na obsługę prawną nabycia udziałów (akcji) i ich wycenę,
- opłaty notarialne, sądowe i skarbowe,
- podatki i inne należności publicznoprawne zapłacone w RP i za granicą.

Wydatkami objętymi ulgą nie będą: cena zapłacona za nabywane udziały (akcje) oraz ponoszone w związku z transakcją koszty finansowania dłużnego. (patrz ramka powyżej)

Szczególne trudności interpretacyjne mogą powstać w odniesieniu do warunku prowadzenia tożsamej działalności przez podatnika i spółkę, której udziały są nabywane (względnie działalności wspierającej). Ustawodawca nie przewidział w regulacji, jakie okoliczności będą świadczyć o spełnieniu tego warunku. Należy się spodziewać, że w pierwszej kolejności decydujący charakter będzie miał przedmiot działalności wynikający z rejestrów handlowych.

Biorąc pod uwagę wymagające warunki, które muszą zostać spełnione przez podatników, oraz stosunkowo niewielki poziom ulgi - zainteresowanie ulgą ze strony przedsiębiorców może okazać się niewielkie. /e/e

JAK TO DZIAŁA W PRAKTYCE

Ważna jest innowacyjność, robotyzacja i ekspansja

- począwszy od 2022 r., podatnicy CIT będą mieli możliwość zastosowania nowych lub rozszerzonych ulg podatkowych związanych z działalnością innowacyjną, robotyzacją i ekspansją,
- z nowych rozwiązań będą korzystać w szczególności podmioty, które zdecydują się na rozpoczęcie/kontynuację działalności badawczo-rozwojowej, inwestycje w robotyzację lub polepszenie swojej pozycji rynkowej przez nabywanie udziałów w wybranych spółkach,
- ulgi będzie można rozliczyć w ramach odpowiednich limitów poprzez obniżenie podstawy opodatkowania w zeznaniu rocznym (niezależnie od wcześniejszego rozpoznania wydatku jako kosztu podatkowego na zasadach ogólnych).